

Den malých obcí

Praha

PŘÍNOS POZEMKOVÝCH ÚPRAV PRO OBCE

Efektivní nástroj péče o krajinu

Ing. Dagmar Maňasová

Státní pozemkový úřad

KPÚ pro Středočeský kraj a hlavní město Praha, Pobočka Kladno

2. 11. 2023

- Státní pozemkový úřad
- Pozemkové úpravy
- Realizace pozemkových úprav
- Spolupráce s obcemi a státními organizacemi
- Příklady dobré praxe
- Monitoring eroze zemědělské půdy
- Převod a prodej pozemků

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD

Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů

§ 1 odst. 1

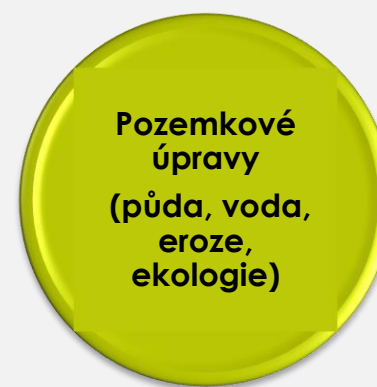
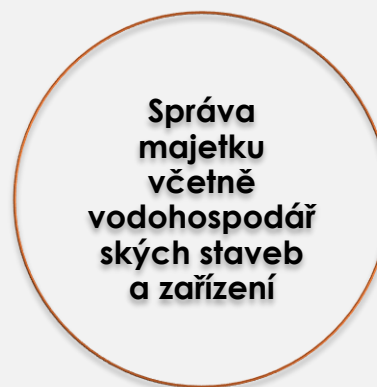
Zřizuje se Státní pozemkový úřad jako správní úřad s celostátní působností.

SPÚ vykonává působnost dle:

- zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu
- zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě)
- zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby

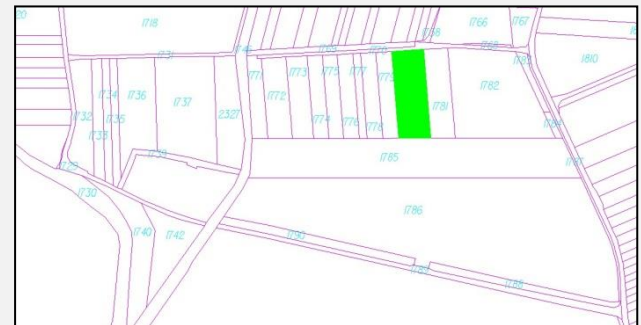
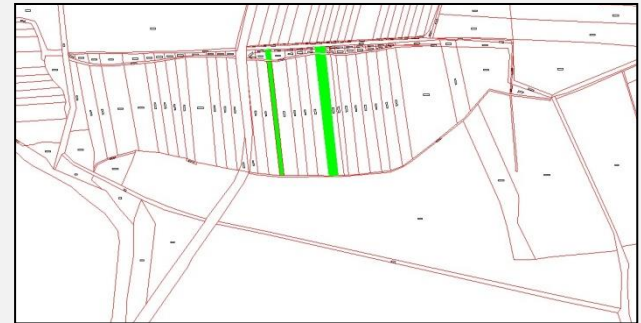
➤ Agendy:

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

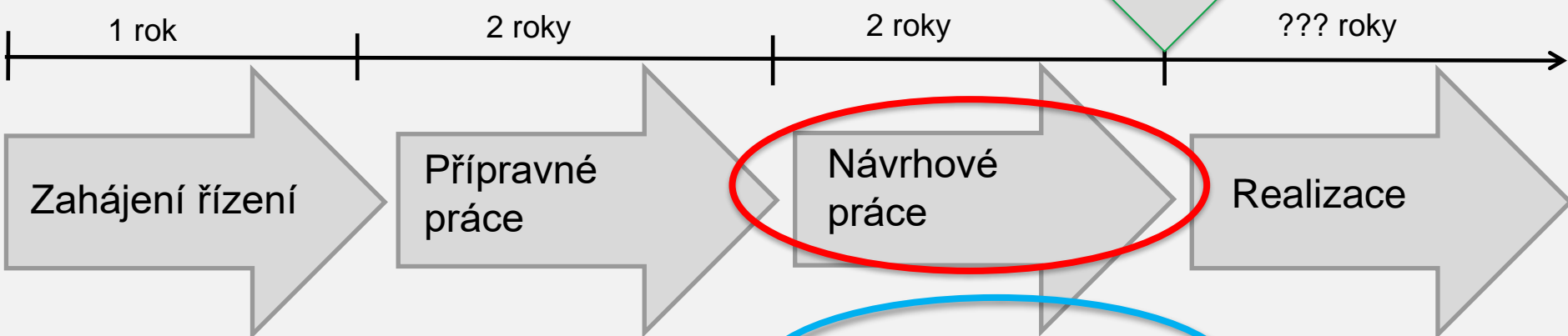
Co umíme v rámci pozemkových úprav?

- Napravujeme křivdy z minulosti (např: rozorané meze, zkolektivizované pozemky)
- Vytváříme nové mapové dílo – digitální katastrální mapu
- Scelujeme, případně rozdělujeme pozemky
- Navrhujeme zpřístupnění pozemků
- Zpřesňujeme hranice pozemků

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

- Rozhodnutí o schválení návrhu
- Rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ⇒ obnova katastrálního operátu

- Z podnětu SPÚ
- SPÚ na podnět vnějšího subjektu po posouzení žádosti
- SPÚ vždy – podnět vlastníků > 50 % výměry zemědělské půdy
- Výběr zpracovatele

- Rekognoskace, analýza území
- Geodetické zaměření skutečného stavu terénu
- Stanovení obvodu PÚ
- Zpracování soupisu nároků

- **Plán společných zařízení**
- Návrh nového uspořádání pozemků
- Nová DKM pro obnovu katastrálního operátu

- Vytyčení nových pozemků
- Stavby

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

Plán společných zařízení

Schvaluje zastupitelstvo obce!

V rámci návrhu komplexních pozemkových úprav jsou navržena tato opatření:

a) opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků jako polní nebo lesní cesty, mostky, propustky, brody, železniční přejezdy a podobně,

b) protierozní opatření pro ochranu půdního fondu jako protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, terasy, větrolamy, zatravnění, zalesnění a podobně,

c) vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami jako nádrže, rybníky, úpravy toků, odvodnění, ochranné hráze, suché poldry a podobně,

d) opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, zvýšení ekologické stability jako místní územní systémy ekologické stability, doplnění, popřípadě odstranění zeleně a terénní úpravy a podobně.

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

Plán společných zařízení – 4 typy opatření

Zpřístupnění pozemků

Protierozní opatření

Vodohospodářská opatření

Tvorba a ochrana ŽP

POZEMKOVÉ ÚPRAVY - PSZ

Plán společných zařízení návrh dokumentace technického řešení

Zdroje finančních prostředků pro potřeby pozemkových úprav:

- prostředky státního rozpočtu v kapitole Ministerstva zemědělství (návrhy pozemkových úprav) ,
- případně z rozpočtů Ministerstva životního prostředí nebo Ministerstva pro místní rozvoj (realizace)
- Ředitelství silnic a dálnic ČR, SŽ - výdaje vyvolané v důsledku jejich stavební činnosti
- obce nebo fyzické a právnické osoby, které mají zájem podílet se na financování pozemkových úprav
- prostředky Evropské unie – PRV, SZP, NPO (prioritně „zelené a modré“ projekty)

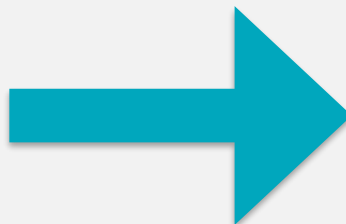
**Do pozemkových úprav a krajinných opatření
jsme od roku 1991 investovali 34 miliard Kč**

REALIZACE POZEMKOVÝCH ÚPRAV

❑ **Prvky plánu společných zařízení** (opatření ke zpřístupnění pozemků, vodohospodářská, protierozní a ekologická opatření) představují nástroj pro regulaci vodního režimu v krajině

❑ Hlavní cíle reagují na **změny klimatu** a předpovědi jeho dalšího vývoje:

- četnější výskyt povodní z přívalových srážek
- období sucha
- projevy degradace půdy - eroze
- ekologická stabilita

vodohospodářská zařízení

nádrže, poldry, ochranné hráze

retence a akumulace vody v krajině

*mokřady, rybníky, revitalizace toků,
akumulační nádrže*

protierozní opatření

*protierozní meze, průlehy, zasakovací pásy,
záchytné příkopy, terasy, větrolamy,
zatravnění*

ÚSES

*biokoridory, biocentra, interakční prvky,
doprovodná zeleň*

REALIZACE POZEMKOVÝCH ÚPRAV

VODOHOSPODÁŘSKÉ OPATŘENÍ

k.ú. Studánky u Všerub
okres Domažlice

BIOCENTRUM A MALÁ VODNÍ NÁDRŽ

k.ú. Zderaz u Kolečovic
okres Rakovník

REALIZACE POZEMKOVÝCH ÚPRAV

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

k.ú. Boží Dar
Karlovy Vary

REKONSTRUKCE VEDLEJŠÍ POLNÍ CESTY

k.ú. Žebrák
okres Beroun

REALIZACE POZEMKOVÝCH ÚPRAV

VĚTROLAM

k.ú. Kouty u Poděbrad
okres Nymburk

RETENČNÍ NÁDRŽ BOUCHALKA

k.ú. Buštěhrad
okres Kladno

SPOUPRÁČE SE SAMOSPRAVOU

Jakou aktivitu potřebujeme k naší činnosti od samospráv?

- Výkupy realizované obcí nebo městem
- Výkupy SPÚ (komunikace s občany – osvěta, potřebnost)
- Podpora činnosti SPÚ (kraje, obce, sdružení, mikroregiony)
- Krajské úřady, obce (prostorová analýza území, odborná stanoviska)

- finance – kontinuální financování projektů
- personální stabilita (udržení odborníků)

Obec Růžová Okres Děčín, Ústecký kraj

- realizované opatření PSZ
- polní cesty využity i jako naučné stezky (Ovocná, Kovářova, Zdravotní a Petřínská)
- dovybaveny dřevěnými prvky

Obec Čelechovice na Hané Okres Prostějov, Olomoucký kraj

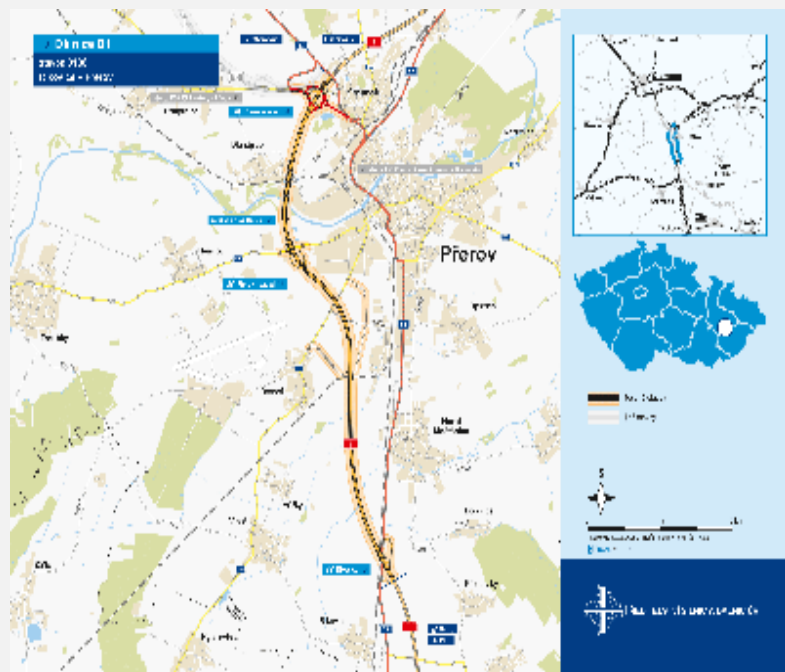

- **Obec na základě výsledků PÚ (umístění pozemků pro výsadbu prvků ÚSES) sama připravila projektovou dokumentaci a realizovala výsadbu**
- **Oddechová místa pro místní obyvatele, naučné tabule jako součástí naučné stezky**

SPOUPRÁCE SE STÁTNÍMI ORGANIZACEMI

Spolupráce s ŘSD - zahájení posledního úseku dálnice D1, Říkovice – Přerov

"SPÚ je důležitým partnerem při budování dopravní infrastruktury státu. S Ředitelstvím silnic a dálnic České republiky (ŘSD ČR) spolupracujeme ve fázi majetkoprávní přípravy staveb a dále po samotné realizaci staveb prostřednictvím pozemkových úprav," ÚŘ Martin Vrba

Poldr Kublov okres Beroun, Středočeský kraj

- protipovodňová ochrana
- zadržování vody v krajině
- vycházkové místo pro místní obyvatele

k.ú. Ctiněves okres Litoměřice, Ústecký kraj

- protierozní opatření
- vybudován byl suchý poldr a odvodňovací příkop
- protipovodňový prvek: odvodňovací příkop zpomaluje a bezpečně odvádí přívalové srážky

k.ú. Drslavice Okres Uherské Hradiště, Zlínský kraj

- revitalizační opatření
- protipovodňová ochrana, vytvoření biocentra
- zpřístupnění pozemků

MONITORING EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

- Projekt SPÚ a Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy
- Evidenční nástroj pro sledování účinnosti zemědělských dotačních politik
- Nástroj ochrany ZPF a využití v procesu PÚ
- Rozhodně **NE** nástroj pro „žalování“!
- Systém závislý na hlášení
- Od 1. 7. 2021 účinná vyhláška č. 240, o ochraně zemědělské půdy před erozí

<http://me.vumop.cz>

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

MONITORING EROZE – Jak to může vypadat?

JAK POSTUPOVAT PŘI HLÁŠENÍ EROZE

 Výzkumný ústav meliorací
a ochrany půdy, v.v.i.

Monitoring eroze

VSTUP DO APLIKACE

Vítejte ve webové aplikaci **Monitoring eroze zemědělské půdy**, která slouží k hlášení, evidenci a vyhodnocování jednotlivých erozních událostí. Cílem monitoringu eroze zemědělské půdy je zajistit relevantní podklady o rozsahu problému eroze zemědělské půdy. Výstupy z analýz monitorovaných událostí mají široké využití jak v soukromé, tak i ve veřejné sféře. Zejména jsou kvalitním podkladem pro efektivní navrhování protierozních opatření a pro přípravu nových politik v oblasti ochrany půd.

Aplikace byla vyvinuta pro potřeby
Státního pozemkového úřadu a
Ministerstva zemědělství České republiky.

PROČ MONITORUJEME EROZI V ČR?

Půda je jedním z nejcennějších přírodních bohatství každého státu a neobnovitelným přírodním zdrojem. Představuje významnou složku životního prostředí s širokým rozsahem funkcí a je základním výrobním prostředkem v zemědělství a lesnictví. Je ovšem ohrožena celou řadou procesů z části přírodních, z větší části však vyvolaných činností člověka, které vedou k omezení nebo až zničení schopnosti půdy plnit své základní produkční a mimoprodukční funkce.

KDYŽ SE SETKÁM S EROZNÍ UDÁLOSTÍ

V případě zjištění erozní události je třeba se obrátit na místně příslušnou pobočku Státního pozemkového úřadu (SPÚ), případně přímo na pověřeného pracovníka SPÚ. Pověřený pracovník následně provede terénní rekonoskaci a zjištěné informace zanese prostřednictvím webového portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy do databáze.

Seznam pověřených pracovníků s kontakty je uveden přímo na webovém portálu Monitoringu eroze zemědělské půdy.

JAK POSTUPOVAT PŘI HLÁŠENÍ EROZE

 Výzkumný ústav meliorací
a ochrany půdy, v.v.i.

Monitoring eroze

VSTUP DO APLIKACE

Vítejte ve webové aplikaci **Monitoring eroze zemědělské půdy**, která slouží k hlášení, evidenci a vyhodnocování jednotlivých erozních událostí. Cílem monitoringu eroze zemědělské půdy je zajistit relevantní podklady o rozsahu problému eroze zemědělské půdy. Výstupy z analýz monitorovaných událostí mají široké využití jak v soukromé, tak i ve veřejné sféře. Zejména jsou kvalitním podkladem pro efektivní navrhování protierozních opatření a pro přípravu nových politik v oblasti ochrany půd.

Aplikace byla vyvinuta pro potřeby
Státního pozemkového úřadu a
Ministerstva zemědělství České republiky.

PROČ MONITORUJEME EROZI V ČR?

Půda je jedním z nejcennějších přírodních bohatství každého státu a neobnovitelným přírodním zdrojem. Představuje významnou složku životního prostředí s širokým rozsahem funkcí a je základním výrobním prostředkem v zemědělství a lesnictví. Je ovšem ohrožena celou řadou procesů z části přírodních, z větší části však vyvolaných činností člověka, které vedou k omezení nebo až zničení schopnosti půdy plnit své základní produkční a mimoprodukční funkce.

KDYŽ SE SETKÁM S EROZNÍ UDÁLOSTÍ

V případě zjištění erozní události je třeba se obrátit na místně příslušnou pobočku Státního pozemkového úřadu (SPÚ), případně přímo na pověřeného pracovníka SPÚ. Pověřený pracovník následně provede terénní rekonoskaci a zjištěné informace zanese prostřednictvím webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy do databáze.

Seznam pověřených pracovníků s kontakty je uveden přímo na webovém portálu Monitoring eroze zemědělské půdy.

MONITORING EROZE ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY

- hlášení pověřenému pracovníkovi SPÚ: SZIF, SPÚ, VÚMOP, orgány státní správy i samosprávy, ostatní instituce, veřejnost
- terénní rekognoskace pověřenými pracovníky SPÚ – do 3 dnů od nahlášení
- záznam do databáze: Výsledky Monitoringu jsou využívány jako podklady pro navržení dalších protierozních opatření (dotační pravidla pro zemědělce, protierozní opatření v procesu pozemkových úprav, případně návrhy pro novou legislativu)

OBCE

Nahlášení erozní události na příslušnou pobočku SPÚ

SPÚ

Místní šetření erozní události
Záznam erozní události do databáze
Financování monitoringu
Informuje obce o opakovaných událostech

VÚMOP, v.v.i.

Doplnění záznamu EU
Návrhy k přeřazení
Podrobné analýzy
Informuje o vzniku události MZe, SZIF, SPÚ

MZe

Rozhodnutí o přeřazení PB do vyššího stupně ochrany
Informuje zemědělce formou notifikací z LPIS

SZIF

Provádí kontrolu nad dodržováním pravidel DZES (včetně přeřazených ploch)
V případě porušení může krátit dotace

Právní předpisy umožňující SPÚ převod a prodej pozemků městům a obcím

**zákon
č.503/2012 Sb.,
„o SPÚ“**

**zákon
č.229/1991
Sb. „o půdě“**

**zákon
č.92/1991 Sb.
„o velké
privatizaci“**

**zákon
č.219/2000 Sb.,
„o majetku
státu“**

**Zákon
č.139/2002 Sb.,
„o pozemkových
úpravách“**

FORMY PŘEVODŮ NA OBCE

BEZÚPLATNÉ

ÚPLATNÉ

**§7 z. 503/2012 Sb. – VPS, komunikace, zeleň,
pozemky pod budovami nebo stavbami obce**

z. 92/1991 Sb. – pod komunikacemi

z. 219/2000 Sb. – ve veřejném zájmu

**Ostatní převody
dle zákona**

§ 8 z. 503/2012 Sb. – zákonná povinnost pro města a obce !!!

- SMĚNY (§3 z. 503/2012 Sb.)
  - nenárokový převod
  - náhradou nabízené pozemky:
    - zemědělsky využitelné – nezanedbaná zemědělská půda
    - nesmí být vyloučen z případného převodu (práva třetích osob)
    - dle účelu směny – stanoven poměr pozemků požadovaných a pozemků náhradních
  - cenové podmínky:
    - dle dalšího nakládání s pozemky, které náhradou SPÚ získá
- PRODEJ (§17, odst. 3 písm. c) z. 229/1991 Sb.)
  - v naléhavých případech může požádat subjekt, který má právo uskutečnit výstavbu:
    - podle územního souhlasu,
    - podle územního rozhodnutí o umístění stavby,
    - podle stavebního povolení,
    - podle veřejnoprávní smlouvy,
    - na základě ohlášení stavby stavebnímu úřadu.
  - pozemek o max. výměře 1000 m²
  - ocenění cenou obvyklou i cenou zjištěnou – použije se vyšší

ZÁVĚREM...

Co umíme?

Umíme racionálně a účelně investovat do naší krajiny!

ČR je „střechou“ Evropy, važme si vodní bilance, nastavujme efektivně vodní režim v krajině (zadržení vody nebo její neškodné odvedení)

Co k tomu potřebujeme?

Dlouhodobou podporu od našich partnerů

Udržet finanční kontinuitu a personální stabilitu!

INVESTICE DO KRAJINY

JE INVESTICE DO BUDOUCNOSTI NÁS VŠECH!!!

DĚKUJI ZA POZORNOST

www.spucr.cz

